

The background is a light blue gradient with abstract geometric patterns. A prominent feature is a large, curved, blue shape that resembles a stylized letter 'L' or a corner, with fine white lines radiating from its inner edge. The overall aesthetic is clean and modern.

ОСВІТА І ЗДОРОВ'Я

**ПІДРОСТАЮЧОГО
ПОКОЛІННЯ**

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОЛОГО-НАТУРАЛІСТИЧНИЙ ЦЕНТР
УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ МОН УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ

МІЖНАРОДНОГО СИМПОЗИУМУ

**ОСВІТА І ЗДОРОВ'Я
ПІДРОСТАЮЧОГО ПОКОЛІННЯ**

26-28 квітня 2016 р.

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Київ – 2016

УДК 378.22.091.214:[61:304.3](072)

ББК 51.204.0РЗ-21

Матеріали Міжнародного симпозіуму «Освіта і здоров'я підростаючого покоління»: Зб. наук. праць. – Київ, 2016. – Вип. 1. – 333 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Андрущенко Віктор Петрович – ректор Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, академік НАПН України, доктор філософських наук, професор.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Бондар Володимир Іванович – декан факультету педагогіки і психології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, академік НАПН України, доктор педагогічних наук, професор.

Вербицький Володимир Валентинович – директор Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді МОН України, доктор педагогічних наук, професор.

Страшко Станіслав Васильович – завідувач кафедри медико-біологічних і валеологічних основ охорони життя та здоров'я факультету педагогіки і психології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, кандидат біологічних наук, професор.

Укладачі:

Страшко І.В., Челнокова М.С.

© Міжнародний симпозіум
«ОСВІТА І ЗДОРОВ'Я ПІДРОСТАЮЧОГО ПОКОЛІННЯ»

© НПУ імені М.П. Драгоманова

© НЕНЦ МОН України

Кузнєцова О.Т.

Національний університет водного господарства та природокористування

ФІЗИЧНИЙ РОЗВИТОК ТА ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

ABSTRACT. An aim of the research is an estimation of physical development and functional condition of students of special educational department. Analysis of investigated data of students' physical development gave reason to establish that the dynamics of women physical development on all indexes did not change significantly and for men has a tendency to the increase for the fourth course. The research of the students' functional state showed decline or overstating of values of indexes of the cardiovascular, respiratory and muscular systems in relation to a norm. Most average indexes of the functional state represent a tendency to the decline of students' potential possibilities during study in university. This explains the poor level of students' health.

The main task of physical education in universities is the formation of motivational attitude to physical education, the need for regular physical exercise and sports. The primary focus of physical education classes with students is health-improving. A wide range of personal needs for mental and physical rehabilitation, physical activity, a young man can satisfy due to various forms and facilities of physical culture constructed in health technologies.

Keywords: students, physical development, functional status, special education department.

Для оцінки показників соматичного здоров'я студентів спеціальних медичних груп Національного університету водного господарства та природокористування нами здійснений аналіз їх фізичного розвитку, до яких відноситься: довжина тіла, маса тіла, обвід грудної клітки та функціонального стану. Отримані у ході дослідження дані вносилися у комп'ютерну програму для створення інформаційної бази даних рівнів соматичного здоров'я студентів університету (рис. 1).

Довжина тіла є сумарним показником, який характеризує стан пластичних процесів в організмі, і найбільш стабільним показником із всіх параметрів фізичного розвитку, тому що вона меншою мірою, ніж інші соматичні ознаки, залежить від впливу середовищних факторів. Як свідчать результати дослідження, зріст студенток за період навчання в університеті суттєво не змінився. Довжина тіла студенток I–IV курсів стабілізувалася на рівні 167,19 см; 167,54 см, 167,78 см та 167,35 см відповідно, що підтверджують міжнародні стандарти за класифікацією Національного інституту здоров'я США – 165–175 см. Середньостатистичні значення довжини тіла у чоловіків мають статистично достовірні відмінності: від першого до четвертого курсу довжина тіла збільшується на 4,90 см: від 175,35 см на першому курсі до 180,25 см на четвертому.

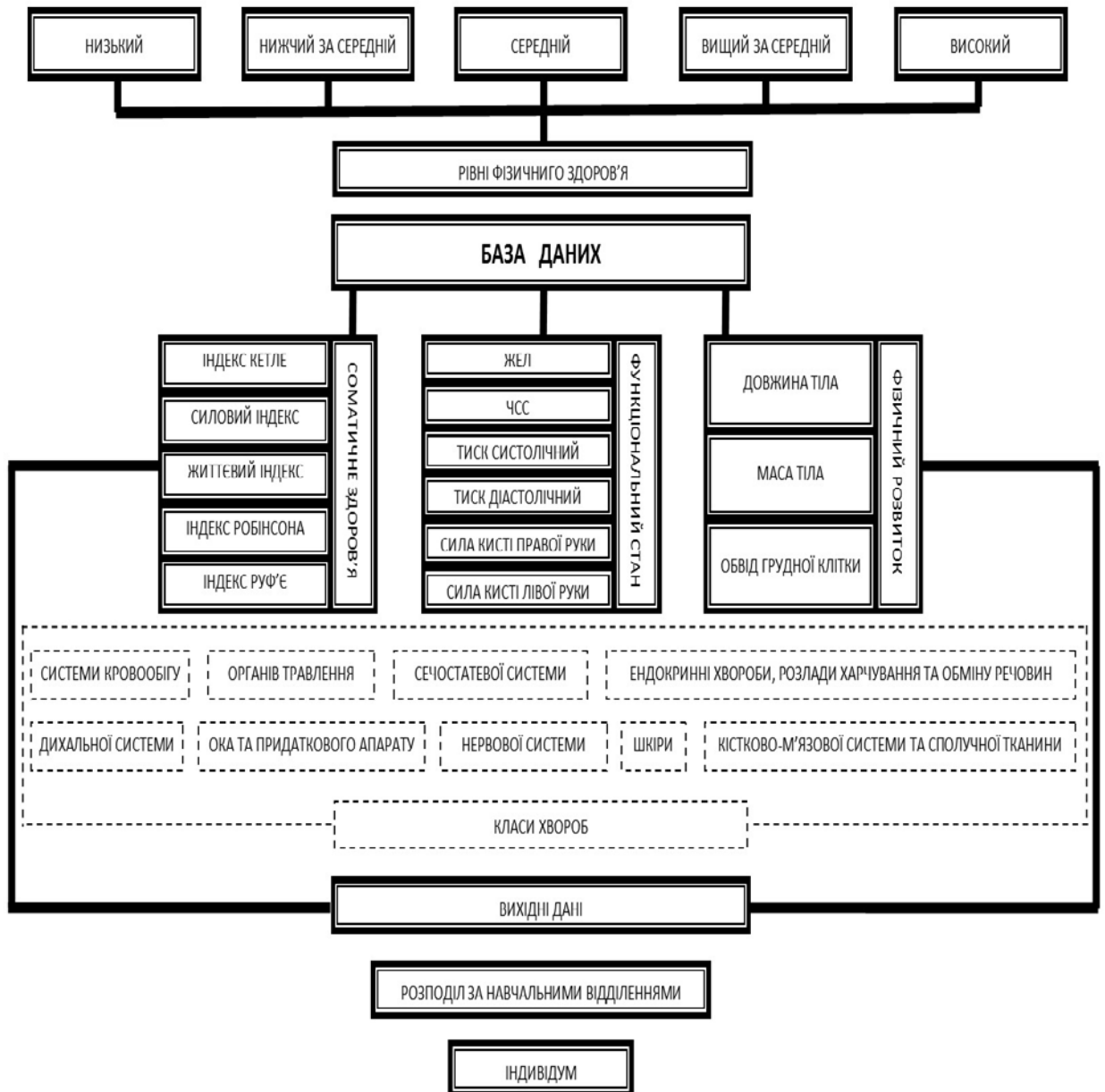

Рис. 1. Інформаційний потік обстеження студентів спеціального навчального відділення

Маса тіла більш лабільна, ніж довжина і перебуває в прямій залежності від різноманітних чинників, у першу чергу, від впливу навколишнього середовища та способу життя. Тому цей показник не менш важливий для вивчення й оцінки фізичного розвитку студентів. Визначено, що маса тіла 57,30 % студенток і 41,50 % студентів відповідає нормі, при цьому протягом навчання в університеті середнє значення даного показника у студенток більш стабільне, ніж в студентів. Маса тіла жінок суттєво не змінилася від першого до четвертого курсу – 59,24 кг, 56,78 кг, 57,90 кг, 58,33 кг відповідно, різниця становить 0,91 кг; в чоловіків цей показник має тенденцію до збільшення з 65,20 кг на першому курсі до 74,61 кг на четвертому, з різницею 9,41 кг.

Обвід грудної клітки як один з важливіших показників тотальних розмірів людини відіграє важливу роль у фізичному розвитку студентів [1, с. 84]. Результати дослідження свідчать про вірогідне збільшення розмірів грудної

клітки на другому курсі в чоловіків з достовірним збільшенням маси тіла. Різниця абсолютних середніх величин у першокурсників в порівнянні зі студентами другого курсу складає: 5,35 см в чоловіків, 3,21 см в жінок, з третім курсом – 3,98 і 3,52 см відповідно, з четвертим – 7,40 і 4,20 см.

Аналіз антропометричних даних студенток I–IV курсів показав, що зріст у них знаходиться в межах 150,0–187,0 см, маса тіла 42,0–95,0 кг, окружність грудної клітки – 69,0–112,0 см. Результати дослідження студентів I–IV курсів свідчать, що зріст у них знаходиться в межах 157,0–199,0 см, маса тіла 40,0–160,0 кг, окружність грудної клітки – 70,0–117,0 см.

Таким чином, аналіз досліджених нами показників фізичного розвитку студентів, дав підставу встановити, що отримані нами дані є наближеними до результатів, отриманих науковцями раніше [1, с. 83–85; 2, с. 7]. Варто зазначити, що динаміка показників фізичного розвитку жінок за всіма показниками суттєво не змінилася, а в чоловіків має тенденцію до збільшення до четвертого курсу.

Дослідження функціонального стану студентів виявило заниження або завищення значень показників серцево-судинної, дихальної та м'язової систем організму відносно норми. Більшість середньостатистичних показників морфофункціонального стану відображають тенденцію до зниження потенційних можливостей студентів впродовж навчання у ВНЗ. Саме цим пояснюється низький рівень здоров'я студентів.

Дані функціональної діяльності серцево-судинної системи, за показниками частоти серцевих скорочень (ЧСС) показали значне перевищення норми середньостатистичних значень як студенток, так і студентів. Причому студенти четвертого курсу мали значно вищу ЧСС, ніж студенти перших курсів: в чоловіків – 84 відносно 82 уд·хв⁻¹, в жінок – 87 відносно 84 уд·хв⁻¹. Середнє значення визначалося у три бали і відповідало діапазону 75–80 ЧСС уд·хв⁻¹ за шкалою оцінки ЧСС_{СП} розробленої В. Єднаком (2002) на основі перцентильного методу.

Згідно з нормами, прийнятими ВООЗ оптимальна норма (по відношенню до ризику розвитку серцево-судинних ускладнень) систолічного тиску має становити менше 120 мм рт. ст., нормальна – до 130 мм рт. ст., підвищена – 130–139 мм рт. ст.; діастолічного тиску: оптимальна – від 80 до 85 мм рт. ст., підвищена 85–89 мм рт. ст. У нашому дослідженні середньогрупові показники систолічного й діастолічного тиску були занижені або завищені відносно вікових норм, причому відзначається великий діапазон значень систолічного тиску. Враховуючи контингент досліджуваних студентів, у анамнезі яких визначено біля 50 % від загальної кількості захворювань патологій серцево-судинної системи, отримані дані можуть слугувати як вихідні для подальшого порівняльного дослідження і враховуватися при організації диференційованого навчального процесу з фізичного виховання.

Життєва ємність легенів (ЖЄЛ), яка характеризує функцію зовнішнього дихання та адекватно реагує на зміни зовнішнього середовища, виступає одним з важливих показників фізичного стану студентів технологічних ВНЗ. Кількість

студенток і студентів, у яких зареєстровані показники ЖЄЛ нижче норми, становить більшу половину досліджуваного контингенту, а саме: студентки — 52,70 %, студенти — 50,50 %. Аналіз ЖЄЛ виявив, що в чоловіків даний показник в середньому склав $3219 \pm 702,58$ мл. Середнє значення ЖЄЛ усіх обстежених жінок склало $2418,07 \pm 384,41$ мл. Динаміка середніх значень цього показника і в чоловіків (в значної мірі), і в жінок протягом навчання має тенденцію до збільшення. Різниця абсолютних середніх величин у першокурсників в порівнянні зі студентами другого курсу складає: 445,54 мл в чоловіків, –34,15 мл в жінок, з третім курсом – 304,51 і 89,94 відповідно, з четвертим – 157,05 і 22,74.

Встановлено, що показники ваги тіла, окружності грудної клітки, ЖЄЛ та ЧСС залежать від екологічних умов [1, с. 84]. Так, у студентів, які проживали в умовах радіаційного забруднення, спостерігається збільшення ваги тіла, окружності грудної клітки, ЧСС, зниження функціональних можливостей дихальної системи. Власні спостереження доводять, що 11,58 % студентів університету проживали і проживають на забруднених територіях III–IV категорії.

Результати сили кисті виявили притаманні даному контингенту студентів середньостатистичні показники, що підтверджує дані попередніх досліджень у цьому напрямку [1, с. 83–85; 2, с. 7; 3, с. 8]. Власні результати свідчать про вірогідне збільшення сили кисті у процесі навчання у ВНЗ, особливо в чоловіків. Дані показника сильнішої руки мають тенденцію до збільшення від першого до четвертого курсу: в жінок – 23,62 кг, 25,51 кг, 24,43 кг, 24,96 кг відповідно, різниця становить 1,34 кг; в чоловіків – 34,32 кг, 42,04 кг, 41,05 кг, 41,34 кг відповідно, різниця становить 7,02 кг. Як і в попередніх дослідженнях, в чоловіків відзначається великий діапазон значень. Середнє значення цього показника усіх обстежених жінок склало 24,51 кг, чоловіків – 39,69 кг.

Аналіз функціонального стану студенток I–IV курсів НУВГП показав, що ЧСС у них знаходиться в межах 56–140 уд·хв⁻¹; артеріальний тиск: систолічний – 85–145 мм рт. ст., діастолічний – 60–90 мм рт. ст.; ЖЄЛ – 1200–4900 мл; динамометрія правої руки – 14–47 кг, динамометрія лівої руки – 14–46 кг. Результати дослідження студентів I–IV курсів свідчать, що ЧСС у них знаходиться в межах 60–132 уд·хв⁻¹; артеріальний тиск: систолічний – 90–160 мм рт. ст., діастолічний – 50–110 мм рт. ст.; ЖЄЛ – 1500–5200 мл; динамометрія правої руки – 14–60 кг, динамометрія лівої руки – 18–64 кг.

Найголовнішим завданням фізичного виховання у ВНЗ є формування мотиваційно-ціннісного ставлення до фізичної культури. Пріоритетна спрямованість фізкультурних занять зі студентами – оздоровча. Широке коло особистісних потреб у психічному та фізичному оздоровленні, рухової активності, молода людина може задовольнити за рахунок різноманітних форм і засобів фізичної культури сконструйованих в оздоровчих технологіях.

Список використаних джерел

1. Грибан Г.П. Життєдіяльність та рухова активність студентів. Житомир : вид-во Рута, 2009. – 593 с.

2. Блавт О.З. Диференційований підхід до рухового режиму студентів спеціальних медичних груп залежно від характеру і тяжкості захворювання. Автореф. дис... к. н. з ф. в. і сп. 24.00.02.– Львів, 2012.–22 с.
3. Іваночко О.Ю. Обґрунтування рівнів фізичних навантажень студенток спеціальних медичних груп. – Автореф. дис... к. н. з ф. в. і сп. 24.00.02. – Львів, 2009. – 22 с.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ І. СТАН ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ОСНОВ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ. ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ДИСЦИПЛІН ЗДОРОВ'Я- ТА ЖИТТЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ В СУЧАСНІЙ ВИЩІЙ ШКОЛІ	
Бондаренко І.Г., Бондаренко О.В. ЗНАННЯ ЯК ОДИН З КРИТЕРІЇВ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	3
Василяшко І.П. СТРУКТУРА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ОСНОВ ЗДОРОВ'Я ТА МОНІТОРИНГ ЯК МЕТОД ЇЇ РОЗВИТКУ В ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ	7
Гаврилюк В.О. ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ В СТУДЕНТІВ ДО ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ	12
Горчаков В.Ю. ОСОБЕННОСТИ ПРЕПОДАВАНИЯ ВАЛЕОЛОГИИ В ТЕХНИЧЕСКИХ ВУЗАХ	15
Єресько О.В. РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ВИХОВАННЯ ВАЛЕОЛОГІЧНИХ ЦІННОСТЕЙ	19
Жара Г. І. ЕМОЦІЙНО-ЧУТТЄВЕ СПРИЙНЯТТЯ ПРОФЕСІЇ ЯК СКЛАДОВА КОМПЕТЕНТНОСТІ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ	23
Жиденко А.А., Кладикова І.І. ВЛИЯНИЕ ДИСЦИПЛИН ЕСТЕСТВЕННОНАУЧНОГО ЦИКЛА НА ФОРМИРОВАНИЕ ЗДОРОВЬЕСБЕРЕГАЮЩИХ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И ОСНОВ ЗДОРОВЬЯ	27
Карпенко М. І., Щурова Н. В. ПОБУДОВА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОГО НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ШКОЛІ ЯК ОСНОВНЕ ВМІННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ	31
Книш С.І. МЕДИКО-БІОЛОГІЧНА ТА ВАЛЕОЛОГІЧНА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ	36
Лукаш Л.В. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ З ПРОФІЛАКТИКИ ПОРУШЕНЬ ПОСТАВИ УЧНІВ	40
Мусхаріна Ю.Ю., Гутарева Н.В., Бабак В.В., Дьяченко І.Д. ОЗДОРОВЧА СПРЯМОВАНІСТЬ В РОБОТІ ФАХІВЦЯ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	45
Новописьменний С.А. ПРИНЦИП ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ПРИ ФОРМУВАННІ БАЗОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ З ОСНОВ ЗДОРОВ'Я	50
Остапенко О.І. ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ ОСОБИСТОСТІ ЯК ПРІОРИТЕТНА МЕТА СУЧАСНОЇ ОСВІТИ	54
Кривич І. П., Гусева Г.М., Палієнко К.В., Олайя-Верано В.В. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН МЕДИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛЯ ОСНОВ ЗДОРОВ'Я	58

Кривич І.П., Палієнко К.В., Гусєва Г.М., Якименко Т.С. СТАН ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ І ШЛЯХИ ЙОГО ПОКРАЩЕННЯ	62
Півненко Ю.В. СИСТЕМА ЗАХОДІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ІКТ ЩОДО ФОРМУВАННЯ НОВОГО ПЕДАГОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧИТЕЛІВ ОСНОВ ЗДОРОВ'Я	69
Трушкін А.П. ФОРМУВАННЯ РУХОВИХ НАВИЧОК ПІДЛІТКІВ-ФУТБОЛІСТІВ ПІД ЧАС ЗАНЯТЬ ФУТБОЛОМ	74
Успенська В.М. КАДРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ – ВИЗНАЧАЛЬНИЙ ДЛЯ СТАТУСНОСТІ ПРЕДМЕТА «ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я»	79
Воропаєв Д.С. ПРАКТИЧНІ ЗАХОДИ ЩОДО ОПТИМІЗАЦІЇ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНОГО СТАНУ ПІДЛІТКІВ	85
РОЗДІЛ II. НАВЧАННЯ ЗДОРОВ'Ю У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ ТА ІНШИХ КРАЇН СВІТУ. ДІЯЛЬНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ТА ВИХОВАТЕЛЯ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ З ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'Я ПІДРОСТАЮЧОГО ПОКОЛІННЯ	
Бабачук Ю.М. АНАЛІЗ СТАНУ ПРОЦЕСУ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ІГОР З ЕЛЕМЕНТАМИ СПОРТУ	89
Білик В.Г. АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ЗДОРОВ'ЯФОРМУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	92
Бесєдіна А. А. ЗМІСТОВИЙ АНАЛІЗ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН	95
Бобрицька В.І. ОСВІТНЯ ПОЛІТИКА УКРАЇНИ У СФЕРІ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ	98
Бойченко Т. Є. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРЕДМЕТА «ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я»	103
Васютіна Т.М. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'Я МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРИРОДОЗНАВСТВА	108
Волкова І.В., Бойчук Ю.Д. ВЗАЄМОДІЯ СІМ'Ї, ШКОЛИ ТА ДЕРЖАВИ У ФОРМУВАННІ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ДІТЕЙ ТА УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ	112
Гончаренко М.С., Богомаз Т.А. АКСИОЛОГІЧЕСКИЕ СТРАТЕГИИ РАЗВИТИЯ СОВРЕМЕННОГО ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА ОБУЧЕНИЯ ОСНОВАМ ЗДОРОВЬЯ	117
Ежова О. А. ЗДОРОВЬЕ В СИСТЕМЕ ЖИЗНЕННЫХ ЦЕННОСТЕЙ ПОДРОСТКОВ И МОЛОДЕЖИ	120
Клос Л.Є. НАВЧАННЯ ЗДОРОВ'Я У ПРАКТИЦІ ЗДОРОВ'ЄЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА: ДОСВІД США І КАНАДИ	124
Савонова О.В., Кудін С.Ф., Волкова В.А., Савонова А.О. СУЧАСНІ МОЖЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕПЕРЕРВНОСТІ НАВЧАННЯ	129

ЗДОРОВ'Ю Василенко К.С., Шеремет І.В., Фадєєв В.О.	
ПРОФІЛАКТИКА ПОРУШЕНЬ ЗОРУ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ Шаповалова Т. Г.	134
УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ОСВІТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ Шиян О.І., Сливка Є.М., Задарко Е., Барабаш З., Нізоль Е.	138
ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЖИТТЯ СЕРЕД МОЛОДІ ПОЛЬСЬКО - УКРАЇНСЬКОГО ПРИКОРДОННЯ Гриньова М.В., Дудко Л.М.	144
ПРО НЕОБХІДНІСТЬ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ «ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я» У ПОЧАТКОВІЙ ТА СЕРЕДНІЙ СУЧАСНІЙ ШКОЛІ Драгоманова Т.В.	147
РОЗВИТОК ЖИТТЄВИХ НАВИЧОК Кислий А.О.	152
ПРОБЛЕМИ СПОРТУ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ У СОЦІАЛЬНІЙ КОНЦЕПЦІЇ ХРИСТІЯНСЬКОЇ ЦЕРКВИ Крамаренко А.М.	157
ЕКОЛОГІЧНА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ Максимович Н.Ю., Колумбет О.М.	161
ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВАЛЕОЛОГІЇ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ Мороз Д.В.	165
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ Сіренко О.П.	169
МЕТОД ПРОЕКТІВ ЯК ШЛЯХ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ В ДОМАШНІХ УМОВАХ Ситник О.А.	172
ВНЕСОК ФІЗИЧНОГО РЕАБІЛІТОЛОГА У ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'Я ШКОЛЯРІВ	175
РОЗДІЛ ІІІ. НАВЧАННЯ ЗДОРОВ'Ю У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ ТА ІНШИХ КРАЇН СВІТУ. ДІЯЛЬНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ТА ВИХОВАТЕЛЯ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ З ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'Я ПІДРОСТАЮЧОГО ПОКОЛІННЯ	
Ben Said N., Inoubli M.	
BLOOD LACTATE CURVE, VELOCITY AT THE OBLA, AND HEART RATE DURING INCREMENTAL RUNNING TEST IN SOCCER PLAYERS	178
Бойко Г.Л., Бітко С.М.	
«ЩОДЕННИК САМОКОНТРОЛЮ» - СКЛАДОВА СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ НА ЗАНЯТТЯХ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В НТУУ КПІ	183
Горская И.Ю., Баймакова Л.Г.	
ПСИХОФИЗИЧЕСКАЯ РЕГУЛЯЦИЯ В УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ СТУДЕНТОВ С УЧЕТОМ ГЕНДЕРНЫХ ОСОБЕННОСТЕЙ	187
Ігнатенко С. А.	
КУЛЬТУРА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ	192

Кійко Т.Б., Міненко А.О., Воскобойнікова Г.Л. ПЕДАГОГІЧНІ ТА МЕДИКО-ВАЛЕОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА ОСВІТНІХ І МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ У ФОРМУВАННІ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ: ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК Й ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОСТІ	196
Комоні Є.Й., Іванчо Е.С., Томаші К.А., Гелетей Е.Ю., Желіцькі І.Й. ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ	200
Коцур Н.І. ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ	205
Кузнєцова О.Т. ФІЗИЧНИЙ РОЗВИТОК ТА ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ	210
Кучменко О.Б. ПСИХОЛОГІЧНА СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ПРИХИЛЬНОСТІ КАРДІОЛОГІЧНИХ ПАЦІЄНТІВ ДО ЛІКУВАННЯ ТА ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ	215
Ляшова Н. М., Бондаренко Н. Б. ДО ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО ПРОСТОРУ В ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ	218
Мегалінська Г.П., Страшко С.В., Іванова Т.С., Сікура А.Й. ОЗДОРОВЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДЕЯКИХ ЗЛАКОВИХ КУЛЬТУР	223
Гримчак Є. В., Мехед О. Б., Зенченко Н. Л., Гримчак А. О. ВІДНОВЛЕННЯ РУХОВОЇ ФУНКЦІЇ ДІТЕЙ-ІНВАЛІДІВ ЗІ СПАСТИЧНИМИ ФОРМАМИ ДЦП З ВИКОРИСТАННЯМ РОБОТИЗОВАНОГО КОМПЛЕКСУ «ЛОКОМАТ-ПРО»	229
Одинець В. В. МОДЕЛЬ ПРЕВЕНТИВНОЇ ОСВІТИ У ШКОЛІ, ДРУЖНИЙ ДО ДИТИНИ	232
Павлова Ю. О., Шиян О. І. ЗНАЧЕННЯ ПРЕВЕНТИВНИХ ПРОГРАМ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ ЖИТТЯ УЧАСНИКІВ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ	238
Босенко А.І., Самокиш І.І. ЩОДО АКТУАЛЬНОСТІ КОМПЛЕКСНОГО НЕТРАДИЦІЙНОГО ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ДІТЕЙ І МОЛОДІ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	241
Солодова М.Б., Мегалінська Г.П. ВИКОРИСТАННЯ ДЕЯКИХ ЕФІРНИХ ОЛІЙ ЯК ФАКТОР ОЗДОРОВЛЕННЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	244
Берзін В.І., Стельмахівська В.П. ГІГІЄНИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ПІДРУЧНИКІВ ТА ЇХ ВПЛИВУ НА ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ОРГАНІЗМУ ТА ЗДОРОВ'Я ШКОЛЯРІВ	250
Босенко А.И., Топчий М.С. ОБЩЕЕ ФУНКЦИОНАЛЬНОЕ СОСТОЯНИЕ ЦЕНТРАЛЬНОЙ НЕРВНОЙ СИСТЕМЫ У СТУДЕНТОВ 1 КУРСА ФАКУЛЬТЕТА ФИЗИЧЕСКОЙ РЕАБИЛИТАЦИИ	255
Le-van T.N. HEALTH-CREATING FUNCTION OF A TEACHER AND TEACHERS TRAINING FOR ITS IMPLEMENTATION IN THE RUSSIAN SYSTEM OF EDUCATION	259
Shiyan I.B., Shiyan O.A., Le-van T.N. USE OF ECERS FOR PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF PRESCHOOL TEACHERS IN THE DESIGN OF CHILD-FRIENDLY LEARNING ENVIRONMENT	262

Андрійчук О. Я., Грейда Н. Б., Якобсон О. О. НОВІТНЯ ТЕХНОЛОГІЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ТА ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ «ALFA GRAVITY»	266
Васильєва Т.Л., Хернандез А.П., Харитонов Н.Н. ПРОФИЛАКТИКА РИСКА СЕРДЕЧНОСОСУДИСТЫХ ЗАБОЛЕВАНИЙ У ПОДРОСТКОВ В СЕЛЬСКИХ РЕГІОНАХ	270
Некрасов Г.Г., Писаренко С.М, Хіврич І.І. РУХЛИВІ ІГРИ ТА ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ВПРАВИ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ШВИДКІСНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ УЧНІВ СЕРЕДНЬОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	274
РОЗДІЛ ІV. ШКІЛЬНА ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА І ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я СУБ'ЄКТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. ПРОЕКТ «ВЧИМОСЯ ЖИТИ РАЗОМ» – ПРОБЛЕМА АДАПТАЦІЇ ТИМЧАСОВО ПЕРЕМІЩЕНИХ ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ ІЗ ЗОН ВІЙСЬКОВИХ КОНФЛІКТІВ	
Горна О. І., Горбань Д. Д., Юсупова О. В. СТАН РОЗУМОВОЇ ТА ФІЗИЧНОЇ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	277
Станішевська Т. І., Аносов І. П., Горбань Д. Д. ДИНАМІКА ВИНИКНЕННЯ СИТУАТИВНОЇ ТРИВОЖНОСТІ У ДІТЕЙ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ЇХ СОМАТОТИПУ	281
Керестень І.С., Гребя І.З. КРИТЕРІЇ РОЗПОДІЛУ УЧНІВ НА МЕДИЧНІ ГРУПИ ТА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ НАВЧАННЯ НА УРОЦІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	285
Лапченко І. О. ГУМАНІТАРНА ЕКСПЕРТИЗА У ДІЯЛЬНОСТІ ШКІЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ	292
Митник О. Я. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я УЧНІВ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ЗНЗ	295
Овдієнко І. М. УМОВИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА	300
Процик Л.С. КОРЕКЦІЙНА РОБОТА ПСИХОЛОГА З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО ОБДАРОВАНИМИ ПІДЛІТКАМИ	303
Рева Т.Д. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПРОВІЗОРІВ З ПОЗИЦІЙ ГУМАНІСТИЧНОЇ ПАРАДИГМИ ОСВІТИ	307
Сайко Н.О. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА РОБОТА ШКІЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ	310
Ткач Б.М. НЕЙРОПСИХОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО РОЗУМІННЯ СИНДРОМУ ДЕФЦИТУ УВАГИ З ГІПЕРАКТИВНІСТЮ	315
Челнокова М.С. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ	319